

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Potten, Karlstad kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610211 Potten
Mittpunktskoordinat:	1390140 - 6615420
Totalareal:	2,1 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekad enligt Habitatdirektivet.
Fastigheter:	Karlstad kommun: Mångstorp 1:3, 1:6, 1:9
Ägandeförhållanden:	Privat

Beskrivning av området

Potten ligger 5 km NO om Blombacka och är en liten permanent vattensamling som är omgiven av en gungflymatta med vitmossor. Enstaka småtallar finns runt vattenspegeln, annars är den närmaste omgivningen helt öppen. Potten omges utanför sumpskogszonerna helt av mer eller mindre brukad skogsmark med bestånd av olika åldrar. Tre gamla diken ansluter till tjärnen varav utloppsdiket i NV är det största. Närområdena är idag relativt fattiga på död ved och lövskog. Blockpartier finns endast i begränsad omfattning väster tjärnen. Förekomst av missne och näckros indikerar en rikare miljö. Vattensamlingen fungerar som lekplats för större vattensalamander

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	2,1	0,3

Ingående arter enligt habitatdirektivet

Artkod	Artnamn
1166	Större vattensalamander <i>Triturus cristatus</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Potten är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för ingående naturtyp och art på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för *dystrofa sjöar och småvatten* samt *större vattensalamander* i Natura 2000-området Potten.

Art/naturtyp	Bevarandemål**
Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	<i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst x ha omfattning. <i>Strukturer och funktioner</i> Eventuellt mål om vattenkemi <i>Typiska arter</i>
Större vattensalamander (1166)	<i>Populationsutveckling</i> <i>Livsmiljö</i> Eventuellt mål om livsmiljö på land, t ex andel lövträd, andel död ved, antal lågor

**/Bevarandemål fastställs efter basinventeringen

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att naturtypen och arten ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt krävs att nedanstående förutsättningar uppfylls.

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Naturliga omgivningar med intakta strandvåtmarker och strandskog.
- Opåverkad hydrologi
- Naturligt näringsfattigt och humusrikt, svagt surt vatten.

1166 Större vattensalamander

- Permanent vattensamling
- Naturliga omgivningar med intakta strandvåtmarker och strandskog.
- Fiskfritt
- Solexponering
- Landmiljön skall vara rik på håligheter t ex smågnagargångar, under stenblock och murkna trädstammar eller stubbar.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Följande faktorer kan utgöra hot mot Natura 2000-områdets ingående naturtyp och art:

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Skogsbruk utan anpassning och hänsyn till närmiljön
- Dikning

- Kalkning
- Förorening (t ex som följd av dikning/spårbildning eller slangbrott)
- Gödsling

1166 Större vattensalamander

- Skogsbruk utan anpassning och hänsyn till närmiljön
- Dikning
- Kalkning
- Förorening (t ex som följd av dikning/spårbildning eller slangbrott)
- Gödsling
- Inplantering av fisk (risken bedöms vara liten i detta fall)
- Alltför kraftig beskuggning
- Brist på övervintringsplatser (t ex murkna stubbar, lågor, stenblock) i landmiljön

Inga sentida åtgärder har utförts som försämrat närmiljöerna. Hotbilden bedöms vara låg både vad det gäller mänsklig aktivitet och igenväxning/-beskuggning

Bevarandeåtgärder med tidplan

Medlemsländerna i EU måste se till att nödvändiga bevarandeåtgärder vidtas i Natura 2000-områdena. Naturtyper och arter, som utgjort grund för utpekandet till nätverket, ska upprätthållas i gynnsam bevarande status. I Sverige kommer de flesta Natura 2000-områdena att vara skyddade med stöd av Miljöbalken. Samtliga Natura 2000-områden är klassade som riksintressen. Vidare krävs det tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område (7 kap 28 a § MB).

Gällande regelverk 2006

- Tillståndsplikt/förbud för markavvattning.
- Strandskydd 100 meter (Miljöbalken 7 kap).
- Tillståndsplikt för utsättning av fisk (Fiskerilagen 2 kap 16 §).
- Större vattensalamander är fridlyst (Artskyddsförordningen).
- Tillståndsplikt (Miljöbalken 7 kap 28 a §) för verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område.

Rutiner för Skogsvårdsstyrelsens (SVS) handläggning

- SVS bör alltid vid avverkningsanmälan inom eller i anslutning till Natura 2000-området göra fältbesök.
- SVS skall genom rådgivning och dispenser medverka till att mängden död ved i närområdet bibehålles eller ökar.
- SVS skall genom rådgivning medverka till att mängden lövträd/lövskog ökar bl. a. genom att förorda självföryngring av löv före plantering av barrträd.

Generella riktlinjer:

- befrämja hög och varaktig solinstrålning i sektorn SO-SV
- befrämja äldre variationsrik skog främst längs norra delen

- öka andelen lövträd/lövdominerad skog i närområdet
- öka mängden död ved, främst liggande

Förslag på ytterligare bevarandeåtgärder

1. Naturvårdsavtal
2. Grön Skogsbruksplan
3. Riktad rådgivning

Bevarandeåtgärderna skall verkställas senast 2008.

Bevarandestatus idag

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

Nationellt

Bruna skogssjöar är den vanligaste sjötypen i Sverige. Många av sjöarna är drabbade av försurning, reglering eller annan påverkan. I Europa är sjötypen mindre vanlig vilket motiverar dess utpekande inom Natura 2000. Trots att de många påverkade sjöarna är naturtypen dystrofa sjöar inte hotad i Sverige. Det stora antalet bruna skogssjöar i kombination med befintligt svenskt regelverk säkerställer fortlevnaden av sjötypen i Sverige.

Potten

Bevarandestatusen för områdets *dystrofa småvatten* bedöms idag vara gynnsam, men närmare lägesrapport om områdets naturtyp saknas.

1166 Större vattensalamander

Större vattensalamander förekommer i hela Göta- och Svealand utom på Gotland, samt sparsamt längs Norrlands kustland upp till södra Ångermanland. Sedan 1980-talet har flera inventeringar genomförts i södra Sverige och antalet kända småvatten med förekomst av arten uppgår till mellan 500-600. Det står klart att det totala antalet småvatten som hyser arten är fler, men underlag saknas. Det är vidare känt att flera av de ovan nämnda förekomsterna redan kan vara uttraderade. Arten kan tyckas vara vitt utbredd, men det stora flertalet kända förekomster är isolerade och områden där förekomster ligger tätt är sällsynta.

Potten

Potten utgör en lekplats för den *större* vattensalamandern. Uppgifter om populationsstorlek och trender saknas. Bevarandestatus oklar. (Området är lättillgängligt eftersom det ligger en liten bit från väg. Inga vandringsleder finns dock.)

Uppföljning av bevarandemål

För att bedöma ingående naturtyps och arts bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras.

Ett nationellt uppföljningsprojekt pågår. Komplettering kommer att ske då projektets riktlinjer och metoder är möjliga att tillämpa. Nedan ges förslag på uppföljning.

Inventering av större vattensalamander skall preliminärt utföras vart 3:e år i samtliga Natura 2000-områden som hyser arten. Mera noggrann uppföljning skall genomföras inom sammanlagt 10 områden i Sverige. Oklart ännu vilka dessa blir.

Naturtypen 3160 övervakas genom flygbildstolkning. Oklart ännu om vattenkvalitetsparametrar skall följas upp.

Bilaga

Bilaga 1. Karta över Natura 2000-området

Referenser

Artdatabanken, *Rödlistan - Infoblad*

Naturvårdsverket. *Natura 2000 – Art och naturtypsvisa vägledningar.*

Naturvårdsverket. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000.*

Niesel, J. & Berglind, S-Å. 2003. *Habitat och hotsituation för större vattensalamander (Triturus cristatus) – sammanställning och utvärdering av inventeringar i Värmlands län 1991-2003.* Länsstyrelsen i Värmlands län, Miljöenheten, Rapport 2003:16.

Markusson, K. 1991 *Större vattensalamandern i Ekshärads och N. Ny socknar*